No. 15.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,50; franco door het geheele Rijk. *Brieven*, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

ZATURDAG 1 AUGUSTUS.

AMSTERDAM, 31 Julij.

Toen de *bourgeoisie* in 1830, met behulp van het door haar opgeruide en bedrogene volk, den ouderen tak der Bourbon's verjaagd, en mitsdien de aristocratie overwonnen, en de godsdienst gebreideld had, gelijk zij meende, rustte zij uit op hare lauweren, om zich te werpen in het genot van de eereambten en de budjetten, die zij den adel had ontnomen. Het onmogelijke werd aangewend tot het behoud van den vrede, met opoffering zelfs van de zoo prikkelbare eer van Frankrijk, ten einde der regerende *bourgeoisie* in het ongestoord bezit van hare handels- en nijverheidsbetrekkingen te laten. De zucht naar stoffelijk welvaren werd de karaktertrek der bevolking, en zij verdiepte zich zoozeer in dien trek, dat zij hare ongodsdienstige gezindheid vergat, en den Katholijk vrijelijk zijnen weg liet bewandelen.

Deze, neêrgeslagen door de schrikkelijke gebeurtenissen, die zich in eene halve eeuw hadden opgevolgd, de eene al dreigender dan de andere, hield zich schuil, en bleef vreemd aan de beoefening der grondwettige regten, en bevreesd zich te vertoonen, waar de gelegenheid zich voordeed, om die te doen gelden.

Wat zoude hij doen? Onverschillige massa's, in het ongeloof opgegroeid en zich verzadigend in dierlijk genot; een vijandig gouvernement, de godsdienst als eene staatsmachine bezigend, en hare ongeschonden waarheid afbrekend in al de scholen, welke haar een despotiek monopolie ten prooi had toegeworpen; ziedaar het veld, waarop hij te kampen had, zonder eenig ander wapen, dan de openbaarheid en de vrije pers.

Hem ontbrak moed. Hij kende de kracht niet van het wapen, dat de vijanden hem hadden in de hand gegeven, uit haat van de godsdienst.

Dan een twintigtal lieden misschien, meer niet, ondernamen het, betrouwend op hun goed regt, vastgaande op de sympathiën hunner toen nog vreesachtige geloofsgenooten, en hunne hoop bouwende op de goddelijke Voorzienigheid, om, alléén door de vrije discussie, door het charter gewaarborgd, eene bevolking van dertig millioen zielen terug te brengen van den ingeslagen verderfelijken weg, die door het ongeloof en de materialistische neigingen den ondergang niet slechts van de godsdienst, maar der natie voorbereidden.

Het was eene reuzentaak. En door menig wereldling moest zij worden beschouwd als eene dolzinnige onderneming, gesproten uit ontstemde hersenen, en door de Katholijken zelven worden opgenomen minstens als eene gewaagde poging, meer geschikt, om onheilen te berokkenen, dan om verbetering aan te brengen.

Zij, die zoo dachten, namen niet in overweging, dat de zorg der stoffelijke belangen, kommervol geboeid aan gevaarlijke speculatiën, de maatschappij had gebragt op eenen voet, die, van de eene zijde het verdooven der ongodsdienstige driften, en van de andere zijde de meest mogelijke kalmte in den Staat vorderde. En daarop was het, dat onder Gods bijstand, die weinige Katholijken hunne aandacht hadden gevestigd, welke onversaagd, versmadende het menschelijk opzigt, dat de manifestatie van elk edel gevoel onderdrukt, zich zelven en hunne toekomst wierpen ten prooi der vijanden van Gods Kerk.

God was met hen. Zij rigtten een blad op, waarin hunne strekking met rondborstige waardigheid en met talent werd ontwikkeld. Zij vonden eenige sympathiën; maar zij vertoonden zich schaarsch. Men was in Frankrijk niet gewoon, de godsdienstige vrijheid te zien verdedigen op het groote terrein der zaken. En het moge bevreemding baren, niet weinige Katholijken verklaarden zich tegen de poging, omdat zij te gewaagd voorkwam.

Intusschen, zij die de taak met onwrikbare overtuiging hadden aangevangen, lieten zich niet afschrikken. Noch de spot hunner vijanden, noch de onverschilligheid der massa's, noch de tegenwerking hunner vreesachtige broeders, niets was in staat, hen den moed te benemen. Zij betrouwden op de toekomst; en die toekomst heeft hunne verwachting niet te leur gesteld.

Eene innige overtuiging heeft het voorregt aan zich verbonden, dat zij zich met der tijd onvermijdelijk mededeelt aan anderen. Daartegen is geen vooroordeel bestand.

Inderdaad, langzamerhand vond de poging dier edelmoedige strijders ingang. Middelerwijl de gansche officiëele wereld zich hoe langer hoe meer had verdiept in hoog opgevoerde speculatiën, en in dien tuimelgeest de bezadigsten had medegesleept, werkte het katholijke blad rustig voort; de vijanden hadden het uit het oog verloren, en de Katholijken ontwaakten uit hunne sluimering. Van vriend tot vriend, van huis tot huis, van stad tot stad verspreidde zich ongevoelig het begrip der charter's regten, en het gebruik, dat daarvan mogt en moest worden gemaakt. Men stond verbaasd, dat men zoo veel krachten ter beschikking had, zonder ze te hebben gekend; en dat men die vrijelijk kon aanwenden, zonder daarom eene vervolging uit te lokken. Men begon zich met die gedachte eigen te maken, men nam proeven, en bevond, dat zij niet de nadeelige gevolgen na zich sleepten, welke men daarvan had geducht. De vreesachtigen werden stout, en algemeener deelneming werd dus mogelijk.

Het vraagpunt van het onderwijs kwam op het tapijt, zeker eene der gewigtigste van onze eeuw. Een oorlog barstte uit tusschen het gouvernement en de Katholijken. Hij werd vinnig gevoerd, en van de zijde van het gouvernement werd geen wapen gespaard. Dagbladen, spreekgestoelten, wetgevende magt, regtbanken, alles werd, ten spijt van het regt, ingeroepen, om den Katholijken het zwijgen op te leggen. Zij lieten zich wederregtelijk veroordeelen, en zwegen niet.

De kamer der gedeputeerden had vrij te handelen in den geest der regering tegen de Katholijken; de heer Thiers mogt ongestoord zijn rapport uitbrengen, dat een meesterstuk is van behendige lastertaal en fijn gesponnen list; de kamer der Pairs had met eene groote meerderheid goed mogen vinden voor eene wet te stemmen in strijd met de vordeningen der Katholijken; 't was alles verloren. Ofschoon de Katholijken op eene bevolking van 30 millioen zielen, geen 100,000 petionarissen hadden kunnen verzamelen voor de vrijheid van onderwijs; desniettemin hadden zij door inspanning hunner weinige maar vereenigde pogingen eene kracht ontwikkeld, die den invloed der Pairs, den vijandigen geest der gedeputeerden, en den onwil der regering fnuikte. Zij noodzaakten de regering de Pairs-wet in te trekken, het toegejuicht rapport van den heer Thiers als niet uitgebragt te beschouwen; de heer Guizot trad in de kamer op, om hetzelfde beginsel te billijken, dat de Katholijken hadden verdedigd, en waarop geheel hunne oppositie tegen de regering was gebouwd.

De Katholijken stonden van het oogenblik, dat zij hunne zaak hadden geworpen in de schaal der politiek, op eene aanzienlijke hoogte. Thans zijn zij het, die alleen te midden van den kies-strijd, en gewigt en waardigheid behouden. Door allen wordt het gevoeld; en zelfs hunne ergste vijanden kunnen niet dan zulks feitelijk bekennen.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

AMSTERDAM, 31 Julij.

Laatstleden Woensdag, 29 Julij, ten 2 ure hebben de gevolmagtigden van Nederland en België het handelstractaat onderteekend. Men zegt, dat alle grond bestaat, om te vertrouwen, dat hetzelve volkomen aan de wederkeerige belangen der beide landen zal voldoen.

Het *Journal de la Haye*, dat in zijn nommer van gisteren deze gewigtige tijding mededeelt, zegt heden daarvan het volgende, onder dagteekening van 30 Julij:

Daar het handelstractaat tusschen Nederland en Belgie, gisteren voor de respectieve gevolmagtigden geteekend, nog aan de ratificatie der beide gouvernementen moet onderworpen worden, zal de Nederlandsche Regering den inhoud van het tractaat waarschijnlijk niet afkondigen dan nadat de officiële kennisgeving heeft plaats gehad, welke het Belgisch Gouvernement daarvan noodzakelijk moet doen aan de Kamers, daar deze tot de ratificatie moeten medewerken.

Het *Journal* zegt verder uit eene goede bron te weten, dat de ratificatiën van het tractaat moeten uitgewisseld worden, binnen eene maand na de onderteekening, of, indien het kan zijn, nog eerder; en dat het tractaat zelf van kracht zal zijn, vijf dagen na de uitwisseling der ratificatiën.

De *Staats-Courant* bevat het koninklijk besluit, waarbij benoemd worden tot leden der commissie, belast met het afnemen van het examen voor hen, die geattacheerd verlangen te worden bij het departement voor buitenlandsche zaken, de heeren: G. Graaf Schimmelpenninck, minister van staat, lid der eerste Kamer van de Staten-Generaal; W. J. Piepers, lid van den Raad van State; Mr. H. Kock, Hoogleeraar te Leiden; Mr. C. A. den Tex, Hoogleeraar te Amsterdam. Het examen zal gehouden worden aan het lokaal van het departement van Buitenlandsche Zaken, op een mede door den minister van Buitenlandsche Zaken aan te wijzen tijdstip.

De correspondent van het *Handelsblad* dischte aan zijne lezers in het nommer van heden, een tragisch romantisch tafreel op van de pogingen tot redding van een drenkeling, welke door den heer van Hoboken te vergeefs zouden zijn aangewend.

Van deze geschiedenis is alleen waar, dat ZEd. zich met een bootje naar de plaats heeft begeven, waar het gevaar voor den badende bestond; het gekleed in het water springen is een verzinsel, even als de jagtpartij, welke, daar het nu verboden tijd is, door den heer v. H. zeker niet ondernomen zou zijn.

Dit verhaal kan dus op gelijke lijn gesteld worden met dat van het besproeijen der aardappel-velden, met vitriool, aan het *Handelsblad* uit Breda medegedeeld, hetwelk door ons dadelijk is tegengesproken, ofschoon de *'s Gravenhaagsche Nieuwsbode* van heden de eer van die tegenspraak aan het *Handelsblad* geeft. *(N. R. C.)*

's GRAVENHAGE, 30 Julij. De Koning zal morgen vroegtijdig naar Schiedam vertrekken; om des avonds wederom in de residentie terug te keeren. Men meldt dat Z. M. overmorgen naar Soestdijk gaat, of anders Zondag, om H. M. de Koningin een bezoek te brengen.

Men is te Scheveningen werkzaam om de noodige toestellen voor den aanstaanden wedren in orde te brengen. Men verwacht, dat hij luisterrijk zal zijn. Bovendien wordt niets gespaard, om alles zoodanig in te rigten, als wenschelijk is voor de veraangenaming der toeschouwers.

MIDDELBURG, 25 Julij. Met genoegen zien wij sinds eenige dagen de werkzaamheden voor het projecteren van den Zeeuwsch-Limburgschen spoorweg, die onze zeehavens met Duitschland vereenigen zal, een aanvang nemen. Onder het opzigt van den Ingenieur Themmen zijn reeds vele landmeters en teekenaars met dien gewigtigen arbeid bezig.

's HERTOGENBOSCH, 27 Julij. Met algemeene belangstelling ziet men alhier ter stede en in de omstreken nieuwe burger muzijkkorpsen gevormd worden, en ieder zich om het ijverigst in de muzijk oefenen, ten einde naar de eereprijzen, welke het volgende jaar door de Societeit de Unie, bij het door dezelve te geven nationaal muzijkfeest, zullen worden uitgereikt, te kunnen dingen.

Drie dergelijke muzijk-vereenigingen bestaan er nu reeds in deze stad. 1°. Het muzijkgezelschap der Societeit de Unie. 2°. De Stedelijke Schutters-Harmonie van 's Hertogenbosch, en 3°. de Harmonie van St. Sebastiaan.

Alle deze harmoniën nemen dagelijks al meer en meer leden aan, waaronder de stedelijke Schutters-Harmonie van 's Hertogenbosch eene voorname plaats bekleedt, daar deze sedert 11 Julij ll. (tijdstip harer reorganisatie) 32 leden heeft aangenomen.

Bijzonderen lof moeten wij bij deze den heer de Winter, president, en de heeren Lidmaat, Koenen en van Weert, en de verdere leden van dit genootschap toekennen; welke heeren door den ijver, die zij aan den dag leggen, om ieder, doch bijzonder de jeugd, eene nuttige en aangename uitspanning te verschaffen, hier bijzonder verdienen vermeld te worden.

Genoemde Stedelijke Schutters-Harmonie van 's Hertogenbosch heeft dan ook de eervolle onderscheiding mogen genieten, door de Harmonie van Turnhout, op derzelver muzijkfeesten, die in den loop der maand September aanstaande, ter gelegenheid van de opening der vaart, zullen plaats hebben, uitgenoodigd te worden.

Zijne Majesteit de Koning van België en de ministers zullen deze feesten met hunne hooge tegenwoordigheid vereeren.

Het is onmogelijk, onverschillig te blijven bij het zien van de menigvuldige toebereidselen, welke er tot dit belangwekkend inhuldigingsfeest gemaakt worden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 29 Julij. Het is blijkbaar, hoe zeer het fransch ministerie zich moeite geeft, om tegen de aanstaande verkiezingen, zich van hare partij te verzekeren en het behoudend systema te doen zegevieren. De kiezers van het arrondissement Lizieux hebben zondag j.l. den heer Guizot een feestmaal aangeboden, waarop zeshonderd gasten genoodigd waren. De minister van buitenlandsche zaken heeft bij die gelegenheid eene uitvoerige aanspraak gehouden.

»De behoudende staatkunde," zeide de heer Guizot, »die voor 16 jaren door zulke vrijgevige beginselen gevestigd werd en zich ondanks menigvuldige tegenkantingen tot heil van Frankrijk en als eene reden tot bewondering van het buitenland tot nu toe heeft staande gehouden, strekt door haren aard zelven en door de kracht, die zij in zich bevat en dagelijks vermeerdert, en tevens wegens de vrijheid, die zij allen gelijkelijk aanbiedt, tot den zekersten waarborg voor het behoud van den binnenlandschen en het evenwigt van den Europeschen vrede."

Voorts noemde hij de staatkunde, waaraan hij zijne talenten had besteed, bij uitnemendheid vatbaar voor allen wezenlijken vooruitgang.

Na de 3 magten in den staat, den koning en de beide wetgevende kamers, zijne hulde bewezen te hebben over hunne staatkunde, gaf de minister de verzekering in naam der regering, dat de nieuwe kwestien, welke zich in de aanstaande zitting der wetgevende kamers zouden voordoen, met de opregte zucht naar verbetering zouden onderzocht en behandeld worden.

In dit opzigt, merkt een Parijsch dagblad aan, is de aanspraak van Lizieux een staatsstuk, en wel een beslissend staatsstuk, hetwelk zonder twijfel niet zonder invloed zal blijven op den geest der verkiezingen in Frankrijk. Nog nimmer heeft de heer Guizot woorden geuit, die beter weerklank vonden, en meer overeenkomstig waren met den wensch van de groote meerderheid des lands.

Nauwelijks was de aanspraak van den heer Guizot geëindigd, of dezelve was reeds ter perse aan de koninklijke drukkerij, en meer dan 100,000 exemplaren werden dezen morgen in alle rigtingen verzonden, om vóór de verkiezingen tot in de afgelegenste plaatsen van Frankrijk te kunnen worden verspreid.

— Aangaande de aanleidende oorzaak van den brand in de renbaan (*l'Hippodrôme*) te Parijs leest men, dat dezelve eenigen tijd is toegeschreven geworden aan eene brandende cigaar, welke eene der rijders onbedachtzaam eene opening van de mesthoop had geworpen, welke in de stallen ligt. Dit gerucht is echter niet zeker, en sommigen zijn niet vreemd aan het denkbeeld, dat de oorzaak van dit onheil aan kwaadwilligheid moet worden toegeschreven. De Justitie doet deswege alle mogelijke nasporingen.

Een landbewoner van Cheragas, in het bisdom van Algiers, heeft dezer dagen eene lezenswaardige bijzonderheid medegedeeld, welke aldaar tijdens het herderlijk bezoek van Mgr. Pavy in zijn bisdom is voorgevallen: De Bisschop had terstond onderzoek gedaan naar de eerste behoeften van dat welvarend dorp, en terstond werd hem geantwoord: wij willen eene kerk en een geestelijken herder! — Gij zult ze hebben! zeide hun de Prelaat, maar hebt gij eene geschikte plaats om eene kerk en pastorie te bouwen? De burgemeester, aan het hoofd van alle dorpsbewoners, geleidden den bisschop daarop door het dorp. Aan het uiteinde gekomen, wees Mgr. een terrein aan, alwaar de kerk en de pastorij door een schoon palmbosch zullen afgescheiden zijn. Vervolgens bezocht de Bisschop het blokhuis, dat voor kapel diende, en toen Mgr. zag, dat eene lompe tafel tot altaar diende, vroeg hij den burgemeester, of men binnen eenige dagen een nieuw altaar zou kunnen maken. Een der landlieden stelde voor, eene inschrijving van 1 franc per huisgezin te openen. De bisschop keurde dit goed en teekende zelf voor 100 francs. Een ander landman bood daarop aan, van aan de nieuw te bouwen kerk, die St. Pieter zal heeten, een op paneel geschilderd stuk te schenken, voorstellende den H. Apostel, die een lammen geneest. Het is eene copij naar Titiaan door il Vanni, een goed schilder der Italiaansche school. De Bisschop beloofde voorts om zijn broeder een kannunik Pavy naar Cheragas te zenden, om de kinderen tot het doen der eerste H. communie voor te bereiden, welke hij zelf hun zou komen toedienen.

MADRID, 24 Julij. Het gouvernement heeft aan het kabinet van Portugal een ultimatum gezonden, betrekkelijk de Spaansche vlugtelingen, waarvan het de uitlevering vordert. De Spaansche dagbladen beweren, dat die uitgewekenen meermalen een inval op het grondgebied van Spanje gedaan, en een geweldddadigheden gepleegd hebben. De *Heraldo* noodigt het gouvernement uit, deszelfs waardigheid en regten te handhaven. »Het oogenblik is gekomen" zegt dat Dagblad, »om op het blusschen van den brand bedacht te zijn, die ons verteert."

— Men schrijft uit Pampeluna, dat het verhoor in de zaak der in de onlangs in deze stad ontdekte zamenzwering, betrokken personen met den meesten ijver wordt voortgezet. Onder de in hechtenis genomenen bevindt zich niet één officier der bezetting. Het zijn niets dan werklieden, onder-officieren en gelukzoekers zonder beroep.

LISSABON, 20 Julij. Het gerucht bevestigt zich, dat het kabinet eene verandering heeft ondergaan.

Het ministerie is thans zamengesteld als volgt: Oorlog: de markgraaf Sa da Bandeira; Buitenlandsche Zaken: graaf Lavradio; Justitie: Aguiar; Financiën: Julio Gomez; Marine: Mousinho. De hertog van Palmella blijft het voorzitterschap bekleeden.

De September-partij behoudt de overhand; echter is het niet waarschijnlijk, dat zij van deze nieuwe zegepraal lang genot zal hebben. Het aantal adspiranten naar het ministerie was buitengemeen groot. Een dagblad van Madrid begroot het op 80. Al deze te leur gestelde eerzuchtigen zullen voorzeker niet lang wachten, om een voorwendsel te vinden, ten einde tegen het nieuw Kabinet de oppositie weder op te vatten, die hun reeds zoo wel gelukt is.

Het schijnt, dat eene der eerste handelingen der Septembristen zal zijn, belangrijke verminderingen in de civiele lijst aan te brengen. Om die voorgestelde verminderingen te regtvaardigen, doen zij den betreurenswaardigen toestand voorkomen, waarin de financiën zich bevinden. Inderdaad, het crediet is nul, en de handelszaken staan bijna geheel stil.

ENGELAND.

LONDEN, 29 Julij. Eergisteren heeft lord Brougham aan de Kamer der Lords eene petitie van den heer Th. Clarkson ingediend over den slavenstand, met betrekking tot het voorstel van wet over de suiker. Ofschoon de edele lord de voordragt van zijne motie tegen den bill tot Vrijdag heeft uitgesteld, is hij in vrij lange ontwikkeling van het voornaamste vraagstuk getreden, waarop de petitie betrekking heeft. Na een kort antwoord van den markies van Landsdowne, heeft de Kamer bevolen, dat de petitie ter griffie zou worden gelegd.

In de Kamer der Gemeenten heeft de discussie over het voorstel van lord John Russell gister een aanvang genomen. Lord G. Bentinck heeft zijn amendement voorgedragen en werd daarin ondersteund door sir Robert Inglis en de heeren Grantley, Berkeley en Hope; daarentegen werd het door den kanselier van den Exchequer, sir Robert Peel en vele andere sprekers bestreden. De discussie is vervolgens tot Dingsdag verschoven. Sir Robert Peel heeft het voorstel der regering vrijmoedig en met kracht ondersteund, zoodat men reeds heden zou durven verzekeren, dat het zal aangenomen worden. Sir Robert Peel zal de eer genieten, dat hij het kabinet heeft doen zegevieren.

Inderdaad heden avond is de beraadslaging voortgezet. Nadat eenige sprekers het woord voor en tegen hadden gevoerd, trad lord John Russell op, om zijn voorstel te verdedigen, en het amendement van lord Bentinck te bestrijden. Hij heeft er eene kabinets-kwestie van gemaakt.

De meerderheid heeft zich voor de regering verklaard, met 265 stemmen tegen 135 is het amendement verworpen; en derhalve het beginsel der regering omtrent de suikerwet goedgekeurd.

— Er zijn thans in de kamer der gemeenten, zegt den *Morning Advertiser*, zes zeer onderscheidene fractiën, wier onderlinge werking op de maatregelen van het kabinet eene min of meer gewigtigen invloed uitoefent. 1e. Het whig-ministerie, vertegenwoordigd door J. Russell. 2e. De partij Peel, door dien achtingswaardigen baronet vertegenwoordigd. 3e. de beschermings-gezinde (protectionistische) partij, aan welker hoofd Lord Bentinck zich bevindt. 4e. De partij voor de afschaffing van den slavenhandel, die in de kamer der gemeenten geen vertegenwoordiger heeft, maar voor welke in het Hoogerhuis Lord Brougham optreedt. 5e. De partij van West-Indiën, welker belangen door de heeren Stewart, Bartkly en andere worden voorgedragen. En 6e. de digte drom van voorstanders van den vrijen handel, al de liberalen, aan wier hoofd de heer Hume zich bevindt; deze zullen voor de afschaffing der differentiële regten stemmen, ten einde de behoeftige klasse goedkoop van suiker te voorzien.

LONDEN, 29 Julij. De gunstige stemming van de Kamer der Vertegenwoordigers der Vereenigde Staten voor het nieuw tarief heeft alhier eene algemeene tevredenheid verwekt. Die vermindering der inkomende regten, zegt de *Globe*, is belangrijk voor eenige bedeelende artikelen, en onze kooplieden koesteren het gegrond vertrouwen, dat deze maatregel het handelsverkeer tusschen de beide landen nog aanmerkelijk zal doen toenemen.

De berigten uit Amerika ontvangen, loopen tot den 7 Julij. De kamer der vertegenwoordigers heeft de voordragt van wet betreffende het nieuw tarief met 1.. tegen 95 stemmen aangenomen. Volgens dat nieuw tarief worden zout, thee, koffij en eenige andere artikelen van gewone consumtie vrij van inkomende regten verklaard. Ook zijn de premien van uitvoer op den visch afgeschaft. Men twijfelt niet, of het nieuw tarief zal ook door den senaat worden aangenomen.

De tijdingen betreffende Mexiko zijn zeer onbeduidend. Echter weet men, dat de gemoederen zeer onrustig zijn. Indien de helft waar is van de berigten over den toestand, welke door de dagbladen zijn medegedeeld, is het te vermoeden dat Paredes op dit oogenblik reeds genoodzaakt is geworden, het bestuur te laten varen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 25 Julij. Het *Staatsblad* bevat heden de met zoo veel ongeduld verwachte wet houdende veranderingen in het wetboek van crimineele regtspleging. Bij die wet wordt een publiek ministerie ingesteld, waarvan de eigenschappen en bemoeijingen bijna dezelfde zijn als in Frankrijk en Belgie. Zij bevat tevens de bepaling, dat de regtspleging, die de uitspraak van het vonnis voorafgaat, woordelijk moet geschieden; het openbaar ministerie, de getuigen, de beschuldigde en zijn verdediger moeten daarbij gehoord worden. De regters en advokaten kunnen bij die teregtzittingen tegenwoordig zijn; ook wordt aan andere personen, met toestemming des beschuldigden, toegang verleend, behalve in gevallen, dat de regtbank gelast, dat de debatten met geslotene deuren zullen gehouden worden in het belang der openbare zedelijkheid. Vaste en in alle geval vereischte regels, tot vaststelling van de bewijzen ten laste van den beklaagde, worden niet meer toegepast. De regter moet oordeelen, nadat hij alle bewijzen voor en tegen de pligtigheid heeft overwogen, volgens de vrije en innerlijke overtuiging, die hij uit de debatten heeft verkregen. De bepalingen dezer wet zullen vooreerst nog niet verder worden toegepast, dan op de beide regtbanken van Berlijn.

Men meldt uit het koningrijk Saxen het volgende: Dezer dagen is te Dresden eene ordonnantie van regeringswege bekend gemaakt over de betrekkingen van den Staat met de Rongianen. Het gebruik der Protestantsche kerken is hun ontzegd. Hunne predikanten zullen alleen die kinderen mogen doopen, wier beide ouders tot zijne secte behooren. Het vereerend genot der stads regten wordt hun slechts voorloopig toegestaan. Vreemde predikanten zullen bij hen geen dienst mogen komen doen dan op vertoon van eene bijzondere vergunning van den minister van eeredienst, en niemand zal voortaan tot de secte der Rongianen mogen overgaan, zonder vooraf daarvan eene verklaring voor den burgemeester te hebben afgelegd.

ITZEHOE, 21 Julij. Op het oogenblik, dat in de Staten van Itzehoe de verklaring van den Koning van Denemarken werd publiek gemaakt, staakten de Staten ter

stond hunne zitting, om in afzonderlijke bijeenkomsten raad te plegen, welke gedragslijn in de tegenwoordige omstandigheden gevolgd diende te worden. De leden van den adel stelden voor, niet meer in de staten-vergadering terug te keeren, en door hunne afwezigheid tegen de koninklijke proclamatie te protesteren; de vertegenwoordigende leden der burgerklasse waren van oordeel, dat het beter ware, het bestuur de verpligting op te leggen van de zaak te behandelen of de vergadering te ontbinden. Deze laatste meening heeft de bovenhand behouden. Er mogt dus van dit oogenblik af aan in den boezem der Staten van de beide hertogdommen eene hevige oppositie verwacht worden; welke strijd ongetwijfeld ten hoogste belangrijk zijn moest en welligt de kiem van ernstige gebeurtenissen in zich kon bevatten.

Heden hebben zich alreeds de eerste teekens van dien strijd alhier geopenbaard. Eene deputatie van de volksvergadering van Neumunster, is in de Kamer der Staten van het hertogdom Holstein, binnengeleid, om een adres in te dienen tegen den »hopen brief" des Konings van Denemarken, welke van meer dan 500 handteekeningen voorzien is. De Staten hebben haar protest daartegen insgelijks reeds opgemaakt; het werd met algemeene stemmen aangenomen. De koninklijke commissaris heeft de opmerking gemaakt, dat vele uitdrukkingen wat te bits geschreven waren, en stelde voor, ze te verzachten; doch de vergadering wilde daarin niet toestemmen, zoodat de commissaris, in weerwil van het verbod, deswege door den Koning aan de Staten gedaan, van zich niet met de zaak der erfopvolging in te laten, den Staten beloofd heeft, hun protest, zoo als het is aangenomen, onverwijld naar Kopenhagen op te zenden. De Staten zijn eenparig in hunne oppositie tegen het Deensch bestuur; zij zijn onverschrokken en tevens gematigd, maar hebben ook vast besloten, de zaak tot het uiterste te vervolgen. Men spreekt veel over een adres aan de Bondsvergadering te Francfort.

ROTSCHILD, 18 Julij. De alhier vergaderde Staten van Denemarken hebben in hunne zitting van gisteren, met eene meerderheid van vijftig tegen éene stem, geprotesteerd tegen eene zinsnede der openingsrede van den koninklijken commissaris, waarin gezegd wordt, dat die vergadering het regt niet heeft, om zich met zaken in te laten, die het koningrijk in het algemeen, of eene andere provincie betreffen, dan die, welke zij vertegenwoordigen.

Er worden tegenwoordig in onderscheidene steden van het groot-hertogdom Baden petitiën aan de Staten ingediend, om een protest te verzoeken tegen den »open brief" des Konings van Denemarken, betrekkelijk de hertogdommen Sleeswijk en Holstein. De spanning, welke door dat manifest is ontstaan, is overal zeer groot, doch inzonderheid in Holstein.

ZURICH, 22 Julij. De Zwitsersche Landdag is voorzeker van alle beraadslagende vergaderingen, die, welke de meeste kwestiën aanroert en de minste beslist. In zijne zitting van gisteren liep de discussie over de her ziening van het bondsverdrag van 1815, eene herziening, die wel is waar in het beginsel anti-constitutionneel genoemd kan worden, doch die reeds jaren lang aan de orde van den dag is. Even als gewoonlijk, is men tot geen besluit gekomen, en blijft de zaak hangende. Negen en een half kanton zijn, betreffende de voordragt van Lucern, tot de orde van den dag overgegaan. Tien en een half kanton hebben voor eene herziening gestemd. Eenige afgevaardigden hebben eene algeheele, andere daarentegen slechts eene gedeeltelijke herziening gevraagd; deze eischten eene herziening door den Landdag, gene door eene speciaal daartoe benoemde commissie. In het kort, men is het niet eens kunnen worden, en de zaak is *in statu quo* gebleven.

ITALIE.

Wij hebben in ons vorig nummer overgenomen uit den *Univers* eene correspondentie uit Rome over de ver leende amnistie en het daarop gevolgd vreugdebetoon bij Rome's inwoners. De *Ami de la religion* geeft daarvan een verslag, dat wij eveneens aan onze lezers mede deelen.

De amnistie is Vrijdag den 16 Julij des avonds afgekondigd. Het volk is letterlijk dronken van vreugde. Nooit misschien heeft eene zoo diepe en tevens zoo aangename schok Rome getroffen. Wat dezen nacht is voorgevallen is zonder voorbeeld.

Het besluit werd ten 7 ure aangeplakt. Het gerucht verspreidde zich aanstonds onder het volk, dat bij de *Porta Pia* aan het kaatsspel vereenigd was. Het spel hield onmiddelijk op, en de gansche schare spoedde zich uit eigen beweging naar het Quirinaal, terwijl zij op hunnen weg de lucht deed weergalmen van vreugdekreten ter eere van den Paus. Op alle punten van de stad ging de tijding van mond tot mond rond; er vormden zich groepen om zich de publicatie te laten voorlezen, en daar het reeds nacht was, geschiedde zulks bij fakkellicht, dat overal werd ontstoken. De electriciteit heeft geen spoediger werking dan het gevoel van geestdrift, dat geheel de bevolking van Rome aangreep. Laten wij naar het Quirinaal gaan, dit was de algemeene kreet, gevoegd bij de zegeningen, die men den Paus toewenschte. Al digter, en digter drommen volks stroomden naar het paleis. Driemalen in dien avond verscheen Z. H. op het balkon, om de uitbundige vreugdekreten zijner dankbare onderdanen te beantwoorden, en zijnen zegen te geven aan die onoverzienbare volksmassa's, die op hunne knieën lagen. Ik ben nooit getuige geweest van zulk een schouwspel. Toen de Paus den laatsten maal op het balkon van het paleis verscheen, was het elf ure des avonds. Duizende toortsen verlichtten dit aandoenlijk tooneel. De Paus barste uit in tranen, hield nu de hand op om te zegenen, en sloeg dan weer zijn oog ten Hemel, als niet wetende waarheen de gevoelens van geluk te rigten, die zijne ziel beroerden. Op het plein, integendeel, onder die menigte, waar armen en rijken, grijsaards en jongelieden waren dooreen gemengd, drukte men elkander de hand, zonder zich te kennen, men riep, en weende. Om alles in één woord uit te drukken, herhaal ik, wat ik gezegd heb: dat het volk letterlijk dronken was van vreugde.

Morgen zal Z. H. de Kerk der Lazaristen bezoeken, bij welke gelegenheid het volk zich voorstelt, een nieuw bewijs zijner gehechtheid aan het Pausdom en aan den persoon des H. Vaders te geven, door de paarden van 's Paussen rijtuig af te spannen en hem in zegepraal naar het paleis van het Quirinaal te brengen. Intusschen is men druk bezig met het oprigten van eerebogen.

Z. H. wijdt thans zijne bijzondere zorg aan twee belangrijke aangelegenheden in den staat, te weten: de finantien en de wetgeving.

— De berigten van Rome zijn vol van verhalen, die de goedaardigheid van Pius IX doen uitkomen. »Nog onlangs," schrijft iemand, »toen de Paus te voet eene der straten van Rome doorging, kwam een klein kind op hem toegeloopen en vroeg hem zeer naïf: »Zijt gij Z. H. de Paus?" en begon vervolgens te schreijen, terwijl het verhaalde, dat het een wees was. »Gij hebt een vader in mij," antwoordde Pius IX, en gaf onmiddelijk bevel, om het kind ten zijnen koste in een opvoedingsgesticht op te nemen.

— Het wetenschappelijk genootschap van Italie heeft te Pompeji nieuwe opgravingen gedaan, die aller belangstelling verdienen. Zoo heeft men onder anderen een huis ontdekt, dat waarschijnlijk aan een rijken Romein heeft toebehoord. Het voorhuis *(atrium)* is zeer ruim en met keurig mosaïk smaakvol belegd. Op de binnenplaats, staat eene marmeren fontein en daarachter eene tafel op leeuwenpooten. De kamers zijn versierd met schilderstukken in natte kalk *(a fresco.)*

In Februarij heeft men een huis ontdekt, bekend onder den naam van de jagerswoning; daar het alle kenteekenen draagt van aan een voornamen liefhebber van de jagt te hebben toebehoord. Het prijkt mede met een aantal schilderstukken, waaronder een leeuw eenen stier vervolgende, en een smeedende Vulkanus uitmunten. De stukken van beeldhouwkunst zijn insgelijks rijk aan versierselen. De kleuren zijn levendig en schitterend, inzonderheid die der vogelen en vazen, die gemeenlijk tegenover den ingang staan.

Ook heeft men in eene kleine kamer drie goed bewaarde menschengeraamten gevonden; bij een derzelve, welke dat van een jongeling scheen te zijn, lagen zes en dertig zilveren en twee gouden muntstukken. Deze laatste waren nog goed bewaard en droegen de beeldtenis van Domitianus; de keerzijde van een dezer stukken was vooral merkwaardig. Op de zilveren stukken stond het borstbeeld van Vespasianus. Men vermoedt, dat deze geraamten van dieven zijn, die van de algemeene verwarring gebruik hebben willen maken, daar Plinius verhaalt, dat alle inwoners, die vlug ter been waren, zich door de vlugt hebben kunnen redden.

BELGIE.

BRUSSEL, 30 Julij. Maandag avond is Mgr. Wiseman, primaat der H. Kerk in Engeland, met vier jeugdige seminaristen te Cortrijk aangekomen en heeft gisteren avond de reis naar Rome voortgezet. Het voornemen des aartsbisschops om eene reis naar de hoofdstad der Christenheid te ondernemen, is hier eerst later algemeen bekend geworden. Volgens vroegere tijdingen, zou Mgr. na een kort verblijf in Belgie de reis naar Engeland voortzetten.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 31 Julij.

Koffij, in dezelfde positie, als in ons laatste berigt is opgegeven. Voor Belgie zijn er eenige inkoopen tot vaste prijzen gedaan.

Suiker, ruwe blijft zeer flaauw; de eigenaars van eenige partijtjes willen tot geene lagere prijzen afgeven, waarom de verkoopen moeijelijk zijn. In geraffineerde is het mede iets stiller, en zoude men ordinaire melisse tot *f* 34½ kunnen bedingen.

Thee, van de lading Chili werden in veiling circa 900 koopen verkocht, de geringe kwaliteiten tot lagere prijzen. 238 koopen zijn opgehouden.

Rijst blijft zeer aangenaam, en kan men niet dan tot hoogere prijzen koopen.

Aan de graanmarkt is op woensdag ll. weinig omgegaan — gisteren nog verkocht 117 ℔ Petersburger Rogge tot *f* 220 — en 118 ℔ Portugeesche tot *f* 210, beide in entrep. Voor Raapzaad en Oliën zijn hoogere prijzen betaald. — Olie verleden Woensdag als volgt: dadelijke Raapolie ord. cond. *f* 30¼ contant *f* 29¼ September October *f* 29½ ¾ November December *f* 30 a ¼ Mei *f* 31½ ¾ Lijnolie 6 w *f* 28½.

GRANEN.

Tarwe 124 ℔ B. Poolsche *f* 300 — 122 ℔ O. dito *f* 300 — 123 ℔ dito *f* 305 — 126 ℔ dito *f* 318.

Rogge 117, 119 ℔ Odessa *f* 225, 235 — 120 ℔ Pruissehe *f* 244, 247.

Garst 113 ℔ J. Deensche *f* 162.

Haver 85 ℔ Dikke *f* 129.

Boekweit 118 ℔ Holsteinsche *f* 212.

GRONINGEN, 28 Julij. *Tarwe* weinig aan en ruim de vorige prijzen te bedingen; 120 a 126 ℔ o. roode *f* 8.35 a 9.75; 120 a 126 ℔ n. Ommel. roode *f* 8 a 9.25; 120 a 126 ℔ n. Old. roode *f* 7.75 a 8.95; 123 ℔ n. witb. *f* 8.50,75 — *Rogge* door benoodigden weder iets hooger gekocht; 111 a 118 ℔ Inl. *f* 6,85 a 7.85; 120 ℔ Pruis. *f* 8 — *Boekweit* mede wel zoo aangenaam; 110 a 113 ℔ grijze Zand *f* 6.30,70; 116 ℔ Holst. *f* 7 — *Garst* meer gevraagd en 10 a 15 c. verhoogd; 93 a 99 ℔ jar. Winter *f* 4 a 4.80; 99 a 107 ℔ n. Winter *f* 4.65 a 5.40; 93 a 96 ℔ jar. Zomer *f* 3.55 a 3.95 — *Haver* zeer schaarsch ter veil en minder begeerd, maar was toch niet lager te koop; 78 a 89 ℔ dikke Brouw *f* 3.35 a 4.10; 78 a 82 ℔ fijne Vriesche *f* 3.40 a 3.65; 68 a 75 ℔ witte Voer *f* 3.05 a 3.40; 68 a 78 ℔ zwarte dito *f* 3.05 a 3.55 — *Boonen* prijsh.; Paarden *f* 5.50 a 6.50 — *Gort* ging vrij gretig van de hand; Grove *f* 8.50 a 9.50; Puik *f* 9.50 a 10.50: en Parel per 100 Ned. ℔ *f* 12.50 a 15 — *Koolzaad* trok heden de meeste aandacht, waarvan de aanvoer ongeveer 900 last beliep, over het geheel wel zoo droog als het aangevoerde in de vorige week; de stemming was niet driftig te noemen en toch is ruim 2/3 van den aanvoer tot *f* 7.50 a 8.75 naar deugd opgeruimd, terwijl voor het puik drooge *f* 9 en ook nog *f* 9.15 bedongen is. Van *Aveelzaad* is nog een enkel klusje tot *f* 8.50 verkocht — *Raapolie* *f* 29 — *Raapkoeken* *f* 65 — *Boter* *f* 28 a 28.50 — Koers van bevrachting, van 25 last Koolzaad op de Zaan of Amsterdam *f* 90.

SCHIEDAM, 30 Julij. *Genever*, het Nederl. Vat, zonder Fust, *f* 20,25; Amsterdamsche proef het Ned. Vat, zonder Fust, *f* 21,50 zonder de belasting.

SNEEK, 28 Julij. *Boter* *f* 35.00 à *f* 36.00. — *Kaas* *f* 21.00 à *f* 26.50. — Aanvoer van Boter 1622 ¼ en 152 ⅛ ton. Kaas 35642 N. pd.

SCHEEPSTIJDINGEN.

GIBRALTAR, 15 Julij. Het schip Diadem, Kapt. Draper, van Venetie naar Cork of Falmouth, is den 11 dezer alhier zwaar lek binnengeloopen moet lossen om te repareren.

DEAL, 26 Julij. Het schip Louisa Princes der Nederlanden, Kapt. Hordijk Wzn., van Dordrecht naar Batavia, is alhier met schade uit zee terug gekomen, zijnde op de hoogte van Dungeness aangezeild, door het schip Admiraal van Heemskerk, Kapt. Abbema, van Amsterdam naar id.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 30 Julij, O.; H. W. Nivell, Rapid, (s) Lond - D. W. Boontjes, Cornelia, id. - C. Bieback, Pegasus, Stett. - E. S. Scherpbier, Jonge Anna, Laurvich. — Gisteren nog: C. K. Spence, Loch Rijan, (s.) Lond. - H. J. Klaasen, Alida Jantina, Koningsb. - J. Arboe, Nordlijset, Dramm.

VLIE, 29 Julij, O.; H. Schuldt, Commandeur, Archang. - H. E. Oortgiese, Lijdia Abeg, St. Petersb. - H. A. Doewes, Harmonie, id. - J. B Rötgers, Carolina, id. - D. Pauls, Courriere, id. - J. G. G. Kalff, Johanna, Riga. - G. J. Schulte, Aurora, id. - T. Falcke, Flauguire, Koningsb. - G. J Lauwerens, Hercules, id. - T. K. Bart, Jonge Jan, Osterrisoer. - C. Ruiter, Baudina, ...

HELVOET, 30 Julij, O. N. O; J. C. Hast, Ocean, (s) Lond. - J. Stephenson, Sarah, Sunderl - J. H. Wohlgemuth, Aletta, Riga - J. G. Wering, Gesina, id — Gisteren nog: R. Gibson, Janet Gibson, Grangem. - N. H. Hunsen, Odensee Packet, Odensee

BRIELLE, 30 Julij, Z. O.; G. Olivier, Norfolk, (s) Yarm.

UITGEZEILD.

TEXEL, 30 Julij, O.; E. H. Smit qq., Decima, Batavia. - T. D. Lieuwen, West-Indien, Suriname - G. Autonich, Globo, Constantinopel. - F. K. de Weerd, Flecken Jovwer, Triest. - J. Greij, Medemblik, Lond. - J. Watson, Catharina & Hannah, Sunderl. - J. Dachleigh, Marij & Ann, Blijth. - J. F. Schauer, Union. Stettin.

VLIE, 29 Julij, O.; W. H. Smith, Sprigthtij, Newcastle. - J. T. Sonnichsen, Tvende Brödren, Hamb. - P. P. Dijkstra, 3 Gebroeders, Noorw. - C. A. Last, Landwehr, Avontuur. - B. J de Groot, Johanna Wilhelmina, id

HELVOET, 30 Julij, O. N. O.; F. van Heest, Graaf van Hogendorp, Bat. - R Fox, Roberte, Grangem. — Gisteren nog: E. M. Chevalier, Juno, Bat. - J. W. Verberne, Olivier van Noord, id. - J. Meijers, Garonne, Baltimore. - J. Milne, John & Ann, Newc. - G. Thompson, Cartus, id. - W. Holdsworth, Clara; Hull. - N. Gunderson, Ariel, Arendahl.

BRIELLE, 30 Julij, Z. O.; D. G. Sebpus, Alida Elisabeth, Hartlepool.

MAASSLUIS, 30 Julij, O.; J. Kelgrow, Margareth, Grangem. - J. Bambre, Mary, Newc. - H J. Popp Venus, Hamb.

Carga-Lijsten.

AMSTERDAM, 30 Julij.

HAVANA, Mendesona, Charlota: 712 k. Suiker, Insinger & Comp.; 534 k. Suiker, Deichman & Comp.

ARCHANGEL, Charlan, Augusta Christina: 1920 tzw. Rogge: L. Hoyack & Comp.

ARCHANGEL, Hamer, Julie: 1573 tzw. Rogge, L. Hoyack & Comp.

ARCHANGEL, Poel, Thetis: 1000 tzw. Rogge, 350 Matten, Staphorst, Lantz & Comp.; 500 tzw. Gärst, 356 Matten, van Eijk, Crone & Comp.

KONINGSBERGEN, Jacobsen, Stavaern: 34 l. Rogge, Ord.

WISMAR, Olufs, Ceres: 3749 sch. Rogge, Order.

DRAMMEN, Baarsen, Foreningen: 1 lad. Hout, Geo. Fr. Egidius.

LEMKEHAVEN, Rozenberger, Edouard: 590 t. Tarwe, H. & D. Rahusen.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

30 *Julij*.		gebl.	31 *Julij*.		4 1/2 u.	gebl.
NED., Werk. Sch. à 2 1/2 pCt.		61	60 15/16	à	61	60 15/16
Dito Dito 3	»	73 1/16	73	»	73 1/16	
Dito Dito op resc. 3	»	73		»		
Dito Dito, . . . 4	»	95 3/16	95 1/8	»	95 1/4	
O. I. Leening . . 4	»	95	94 7/8	»		
Amortis. Syndic. 4 1/2	»	89 7/8	89 7/8	»	90	
Dito Dito 3 1/2	»			»		
Handel-Maatsch. 4 1/2	»	176 3/8	176 1/4	»	177	176 1/4
Haarlemmermeer 5	»			»		
Aand. Rijn-S. . 4 1/2	»	115	114 1/2	»	115	
Aand. Holl.Sp.M.	»			»		
BELGIE, ... 4 1/2	»		95	»		
Dito 2 1/2	»		53 1/16	»	53 1/8	
Dito bij Rothsch. 2 1/2	»	53 1/4		»		
SPANJE, L. b.A.v.85£ 5	»	20 1/8	20 1/2	»		
Dito bij dito, o. st. 5	»	19 7/8	19 3/8	»	20 1/8	
Dito 3	»	38	38	»		
Dito Binn. à 6 m 3	»	33 1/16	33	»	33 3/16	33
Coupons Ard. . .	»	18 5/8	18 13/16	»	19	
Passive	»	5 1/2	5 1/8	»		
Deferred	»		5 3/4	»	5 13/16	
Fransche Uitgest.	»	5 5/8		»		
PORTUGAL, te Lond. 3	»	48 5/8	48 3/8	»	48 5/8	48 3/8
Dito Dito 4	»	47 1/2	47 1/4	»	47 7/16	47 1/4
Dito Bnl. à 1 Cnt. 5	»			»		
RUSL. Obl. H. 1798				»		
& 1816 5	»	106 7/8	106 5/8		106 3/4	
Dito dito 1828&29 5	»	105 3/8	105 1/2	»		
Ct. bij d. 1831&33 5	»	96 7/8	96 3/4	»		
Dito bij Hope. . 4	»	90 3/4	91	»	91 1/8	
D. bij Stiegl. en C. 5	»	89 1/4	89 3/8	»		
Cert. te Hamb. . 5	»	101 1/4		»		
Inschr. in Assign. 6	»	69 1/4	69 1/8	»	69 1/4	
Cert. van dito . 6	»	71 1/8		»		
POLEN, Certific . . . 4	»			»		
Dito A. m. L. fl. 300	f			»		
Dito Dito . . fl. 500	»	143 1/2		»		
AMERIKA. Phil. bank 6 pCt.				»		
Dito 5	»			»		
Dito Bank-Actien	»	5 1/8	5 1/8	»		

Weener-B., bij G. & C. 5 pCt. 104 3/8; dito 4 pCt. 99 1/2; Nap. Cert. bij L. & B. 5 pCt. 94 3/8; Louïsiana bij Hope 5 pCt. 68 1/4; Bracilien 5 pCt. 90; dito 1843, 5 pCt. 88 1/2; Mexico 5 pCt. 26 1/2, 11/16; Peru, 6 pCt. 22 1/4; Grenada 1 pCt. 22 1/8, 1/4.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt.; Prolong. 2 1/2, 3/4 pCt. Wissel-Disconto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs 2 m. *f* 56 11/16. — kort. *f* 57 1/16. Weenen *f* 36 5/16. — Frankf. *f* 100 11/16. — Hamburg 2 m. 35 1/2. — kort. *f* 35 7/16. — London 2 m. *f* 12,15. — kort. *f* 12,25.

INGEZONDEN STUKKEN.

Mijnheer de Redacteur!

De schrijver van den brief aan u gerigt, geplaatst onder de rubriek: *Ingezonden Stukken*, in uw nommer van heden, heeft het teregt gezegd: de mededeelingen betreffende de zaak van Mgr. Grooff, welke gij in uwe kolommen hebt opgenomen, zijn, om vele redenen, hoogst belangrijk, en gij verzekert u den dank der Katholijken, zoo gij voortgaat aan elke bijdrage eene plaats in uw blad te verleenen, welke strekken kan tot verspreiding van meerder licht over de bedoelde aangelegenheid, of welke, zij het ook slechts van ter zijde, zou kunnen bevorderlijk zijn aan eene eindregeling der belangen van het Katholicisme in onze O. I. bezittingen. Het is in de overtuiging, dat gij zeker aan zulke bijdragen de opname in uw Dagblad niet zult weigeren, dat ik u verzoek de volgende regels ter kennis te willen brengen uwer lezers.

Sinds jaren is een mijner dierbaarste bloedverwanten in eene handelsbetrekking werkzaam in den Oost. In een gezin opgevoed en gevormd, waar de lessen en het voorbeeld van brave ouders ongevoelig de zaden van godsvrucht en deugd in het hart van hun kind hadden nedergelegd en gekweekt en tot rijpheid gebragt, verliet hij onzen kring, hij-zelf en wij allen gerust in de verwachting, dat hij aan gene zijde van den Oceaan de leidslieden zou vinden, die zich zouden beijveren hem op den goeden weg te houden bij zijne reize door het leven. Ik behoef u niet te zeggen, wat intusschen de betreurenswaardige invloed en overheersching der tijdelijke magt er in geslaagd was van die leidslieden te maken. Van dienaren Gods waren zij hovelingen geworden, volgens de uitdrukking van een man, die hen wel weet te beoordeelen, — en de goede gemeente achtte het niet veilig meer de zaken harer ziel en zaligheid aan zulke leidslieden toe te vertrouwen. Dat ten gevolge daarvan alle spoor van godsdienstig en kerkelijk leven meest verloren raken, kon onmogelijk lang uitblijven. Zoo beslissend evenwel zijn voor rijpere jaren de indrukken, welke men in de jeugd ontvangt, dat, schoon men langzamerhand vervreemd en onverschillig was geworden voor de leer en de tucht en de plegtigheden onzer godsdienst, meerderen echter dan men wel zoo oppervlakkig zou veronderstellen, het vaak in hun binnenste betreurden, dat alle band ter beteugeling der kwade hartstogten, dat alle godsdienstige regeling des levens vernietigd was, en die daarover zich in hunne brieven herhaaldelijk in weemoedige uitdrukkingen bij hunne bloedverwanten in het moederland beklaagden. En dat deze jammertoonen ernstig waren gemeend, bleek, toen weêr waardige leidslieden, toen Mgr. Grooff en zijne trouwe volgelingen, de heilige taal der waarheid weêr deden hooren, en door hun voorbeeld de verflaauwden aanmoedigden, tot die godsvereering en die deugden terug te keeren, waarvan vroeger de kiem in hunne zielen was nedergelegd. Aanzienlijk was weêr de menigte, die zich tot het bijwonen van het H. Misoffer verzamelde, en tot het vernemen van het woord Gods; zeer belangrijk was het getal aangegroeid diergenen, welke het geluk wenschten te hebben, tot de genademiddelen der Kerk te naderen; in één woord, toen de Katholijken te Batavia weêr gelegenheid hadden als Katholijken te leven, gaven zij overvloedige bewijzen, dat zij dit geluk naar waarde wisten te schatten, en hun leven weêr wenschten in te rigten naar de voorschriften der Kerk.

Het schijnt echter, dat het gouvernement in den Oost voornemens is, er steeds op te werken, dat het ten aanzien van het godsdienstig leven der Katholijken altijd bij klagten en wenschen moet blijven. Zij klagen, dat de wereldlijke magt hunne leidslieden ontzedelijkt heeft en ongeschikt heeft gemaakt, hen voor te gaan op den weg ten goede; Z. M. de Koning, in overleg met Z. H. den Paus, geeft aan deze klagten gehoor, en voorziet in hunne behoeften, door hun den geëerbiedigden Grooff en diens trouwe helpers als priesters toe te zenden; de Katholijken in den Oost zijn den Koning daarvoor erkentelijk, en beijveren zich, door hunne handelingen, hunne getrouwheid aan de Kerk te doen blijken; — maar zoo veel goede, brave gezindheid en deugdbetrachting is het gouvernement in den Oost een steen des aanstoots — en verdreven worden zij allen, die de verderfelijke leer der reinheid van zeden en der deugdbetrachting verkondigen.

»Daar zitten zij nu weer, als verworpelingen, de Katholijken in den Oost, zonder dat hun het woord van God geleeraard wordt, zonder de genademiddelen onzer H. Godsdienst, zonder godsdienstige troost en bemoediging in leven en sterven." Zoo zitten zij daar nu weêr bedrukt en rouwvol ter neder; en in de nabijheid van den man des gewelds durft hunne mond nog nauwelijks eene zucht van verontwaardiging en droefenis slaken! — Maar wij, omtrent welke zoo gemakkelijk geen banvonnis kan worden uigevaardigd; wij, die onder den schepter van een Koning leven, die regt en billijkheid liefheeft, wij, die mogelijk zouden kunnen bijdragen tot de vervulling van de wenschen der onzen aan gene zijde van den Oceaan — maar wij, Katholijken van Nederland, maar wij vooral, Ouders, Broeders, Bloedverwanten en Vrienden van hen, die in den Oost naar het geluk verzuchten dat hunne godsdienst hun hergeven worde, en die daarnaar verzuchten, zonder dat zij-zelven van hun verlangen openlijk mogen doen blijken — wij, Ouders, Broeders, Bloedverwanten en Vrienden van hen, die naar ons heênzien, opdat wij toch niets onbeproefd laten, wat zou kunnen leiden tot de vervulling van hun zielsverlangen, opdat wij toch niets onbeproefd zouden laten, wat zou kunnen leiden, om hun voor het leven weêr een veilige hulp en voor het sterven bemoediging en kracht te schenken — wij, zouden wij niet alles doen, wat daarheen kon leiden? Bidden wij God, opdat Hij den onzen in den Oost genadig zij, en Zijner Kerk aldaar die regeling bezorge, in welke het den onzen gemakkelijker zal vallen de zaak hunner zaligheid te behartigen! Maar terwijl wij onzen toevlugt tot God nemen, mogen wij ook niet verzuimen die menschelijke middelen te baat te nemen welke ter onzer beschikking staan en aan het beoogde doel geëvenredigd zijn. Wij allen dan, die een of meerderen onzer dierbaarste betrekkingen in den Oost hebben, wier afwezigheid niet eens het ergste is wat wij tegenwoordig betreuren, wenden wij ons in een eerbiedig Adres tot Z. M. den Koning, en Z. M. verklarende, waarom wij zooveel belang stellen in deze aangelegenheid, zullen wij Hem tevens smeeken, dat het den Opperbestuurder der Koloniën moge behagen, spoedig de zaak van het Katho cisme op zulk een vasten voet te brengen, dat ge willekeurige Gouverneur het weêr in zijne magt hebb die met eene enkele, losse pennestreek te verstoren.

Ik heb meermalen bij verschillende gelegenhede over het wenschelijke van zulk een Adres hooren spreke Maar er is niemand die den eersten stap doet; dit he mij aangespoord om het ijs te breken. Ik heb dus, w mij betreft, stellig besloten, mij met zulk een Adres t Z. M. den Koning te wenden. Indien er echter nog lie is in de harten, zullen zich spoedig meerderen aan m aansluiten. Dat zij, die daartoe wenschen mede te werke hun verlangen op eenigerlei manier, met gesloten briev bijv. aan den Uitgever dezer Courant, wien mijn na bekend is, en die mij alle ingekomen stukken zal ter ha stellen, bloot leggen, en wij zullen ons dan vereenigen, o op eene geoorloofde wijze onze wenschen te brengen a den voet van den troon.

A.

Amsterdam, 30 *July* 1836.

CORRESPONDENTIE.

Wij hebben uit 's Hertogenbosch ontvangen een ong teekenden brief, dd. 29 Julij, waarin op den toon d meeste welwillendheid verslag wordt gegeven van de ontvangst, welke in Noord-Braband aan »*de Tijd*" beurt valt. De geëerde Schrijver verschoone echter dat wij zijn verzoek, van dien brief in onze kolommen op te nemen, niet inwilligen. Door al onze krachten da aan, en aan dat doel-alleen te wijden, dat onz H. Godsdienst geëerbiedigd en de regten harer ledemate ten volle erkend en gehandhaafd worden, hopen wij on Blad een goeden naam en ons-zelven de achting onze lezers te verwerven: wij kunnen het niet van ons ver krijgen, daartoe mede te werken langs andere wegen.

Den geachten Heer Z. te H. berigten wij, dat wi onzen lezers de goede dienst zullen doen, eerstdaags zijn belangrijke bijdragen, betreffende Soerabaya, ter hunner kennis te brengen.

ADVERTENTIEN.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.